

Comptabilitat empresarial apta per a tots els públics

Mª Ángeles Goxens Orensanz
Xavier Osés García
Xavier Garcia Marimon
Olga Pujolràs González

Comptabilitat empresarial apta per a tots els públics

Comptabilitat empresarial apta per a tots els públics

Mª Ángeles Goxens Orensanz
Xavier Osés García
Xavier Garcia Marimon
Olga Pujolràs González

Publicacions i Edicions

U

UNIVERSITAT DE BARCELONA

B

Comptabilitat empresarial apta per a tots els públics. – (UB ; 85)

Annex

ISBN 84-475-2884-7

I. Goxens, Ma. Ángeles, coord. II. Col·lecció: UB (Universitat de Barcelona) ; 85

1. Empreses 2. Comptabilitat

© PUBLICACIONS I EDICIONS DE LA UNIVERSITAT DE BARCELONA, 2005

Adolf Florensa, s/n; 08028 Barcelona; Tel. 934 035 442; Fax 934 035 446

lcuenca@ub.edu; <http://www.publicacions.ub.es>

Impressió: Gráficas Rey, S.L.

ISBN: 84-475-2884-7

Dipòsit legal: B-13274-2005

Imprès a Espanya / Printed in Spain

Aquesta publicació ha comptat amb l'ajut de la Generalitat de Catalunya.

Queda rigorosament prohibida la reproducció total o parcial d'aquesta obra. Cap part d'aquesta publicació, inclòs el disseny de la coberta, pot ser reproduïda, emmagatzemada, transmesa o utilitzada per cap tipus de mitjà o sistema, sense l'autorització prèvia per escrit de l'editor.

ÍNDEX

Introducció.	13
CAPÍTOL 1	
EL MÈTODE I LA REGULACIÓ COMPTABLE	15
1.1. L'activitat econòmica	15
1.2. Fluxos reals i financers. El patrimoni	16
1.3. Fets econòmics o comptables	17
1.4. Usuaris de la informació comptable	18
1.5. Comptabilitat empresarial	18
1.5.1. Divisió de la comptabilitat empresarial	18
1.6. Mètode comptable	19
1.7. El Pla general de comptabilitat.	21
1.7.1. Els principis comptables	23
1.7.1.1. El principi de prudència valoratívia	24
1.7.1.2. El principi d'empresa en funcionament	24
1.7.1.3. El principi del registre	24
1.7.1.4. El principi del preu d'adquisició	25
1.7.1.5. El principi de la data del fet	26
1.7.1.6. El principi de correlació d'ingressos i despeses	27
1.7.1.7. El principi de no compensació	27
1.7.1.8. El principi d'uniformitat	27
1.7.1.9. El principi d'importància relativa.	28
1.7.2. Les normes de valoració	28
1.7.2.1. Normes relacionades amb l'immobilitzat material i im- material	28
1.7.2.2. Normes de valoració de les existències	29
1.7.2.3. Normes de valoració de valors negociables	30
1.7.2.4. Normes de valoració de les despeses d'establiment	30
1.7.2.5. Altres normes de valoració	30
1.7.3. Principis i normes de comptabilitat d'acceptació generalitzada	30
1.7.4. El quadre de comptes	30
1.7.5. Definicions i relacions comptables	31
1.7.5.1. Grup 1. Finançament bàsic	31

1.7.5.2. Grup 2. Immobilitzat	32
1.7.5.3. Grup 3. Existències	33
1.7.5.4. Grup 4. Creditors i deutors per operacions de tràfic	33
1.7.5.5. Grup 5. Comptes financers	34
1.7.5.6. Grup 6. Compres i despeses	35
1.7.5.7. Grup 7. Vendes i ingressos	35
1.8. Exercicis	36

CAPÍTOL 2

EL PATRIMONI EMPRESARIAL	39
2.1. Els elements empresarials	39
2.2. Les masses patrimonials	42
2.3. Les valoracions dels diferents elements	45
2.4. Interpretar l'equilibri patrimonial	46
2.5. Les variacions del patrimoni. Els resultats, els ingressos i les despeses.	47

CAPÍTOL 3

COMPTES I ASSENTAMENTS	49
3.1. Concepte de compte	49
3.2. Representació gràfica	51
3.3. Llibre major	52
3.4. Terminologia	53
3.5. Explicacions sobre el significat dels comptes	55
3.6. Classificació dels comptes	57
3.7. Lleis de funcionament dels comptes	60
3.8. Els signes dels comptes	61
3.9. Relacions comptables	64
3.10. Concepte d'assentament	66
3.11. Tipus d'assentaments	68
3.12. Exemples d'assentaments	68

CAPÍTOL 4

LES EXISTÈNCIES	73
4.1. Concepte i tipologia d'existències	73
4.2. Desenvolupament del pla de comptes del PGC	73
4.3. Principis comptables	74
4.4. Normes de valoració	75
4.4.1. Entrades d'existències	75
4.4.2. Sortida d'existències	75
4.5. Variació d'existències	78
4.5.1 Funcionament dels comptes de variació d'existències	78
4.6. Correccions valoratíves de les existències	81
4.6.1 Càlcul de provisions	82
4.6.2 Representació en comptes	82

CAPÍTOL 5

CREDITORS I DEUTORS A CURT TERMINI	85
5.1. Els comptes utilitzats	85
5.2. Els comptes de proveïdors i creditors diversos.	86
5.2.1. Proveïdors	86
5.2.2. Creditors diversos.	88
5.3. Els comptes de clients i deutors diversos	88
5.3.1. Clients	88
5.3.2. Deutors diversos	90
5.4. Efectes comercials a cobrar.	90
5.5. Clients de cobrament dubtós	92
5.6. Comptes d'envasos i embalatges	93
5.7. Els comptes de personal	94
5.8. Els comptes de les administracions públiques deutores i creditores . .	95
5.8.1. Comptabilització de l'impost sobre el valor afegit (IVA) al final del període impositiu	96
5.9. Els ajustaments per periodificació	98
5.10. Provisions per a operacions de tràfic	99
5.10.1. Estimació al final de l'exercici	99
5.10.2. Individualització.	100
5.11. Exercicis	101

CAPÍTOL 6

LES INVERSIONS FINANCERES I LA TRESORERIA	105
6.1. Concepte i tipus d'inversions financeres	105
6.2. Classificació comptable de les inversions financeres	107
6.3. Criteris de valoració d'inversions financeres. Adquisicions	109
6.4. Rendiments de les inversions financeres	112
6.5. Criteris de valoració d'inversions financeres. Alienacions.	115
6.6. Correccions valoratïves sobre inversions financeres	116

CAPÍTOL 7

L'IMMOBILITZAT I LES DESPESES D'ESTABLIMENT	119
7.1. Immobilitzat immaterial.	119
7.2. Immobilitzat material	123
7.3. Immobilitzat financer	126
7.4. Despeses d'establiment	127
7.5. Despeses que cal distribuir en diferents exercicis	128
7.6. Correccions de valor de l'immobilitzat.	130
7.6.1. Amortització	130
7.6.2. Les provisions d'immobilitzat.	134

CAPÍTOL 8

EL FINANÇAMENT PROPI	137
8.1. Concepte de finançament propi	137

8.2. Concepte de capital	139
8.3. Situacions transitòries de finançament	142
8.4. Reserves. Concepte i tipus.	144
8.5. Resultats pendents d'aplicació.	149
8.6. Ingressos a distribuir en diversos exercicis	149
8.7. Provisions per riscos i despeses	150
8.7.1. Provisions per a responsabilitats.	151
8.7.2. Provisions per a grans reparacions.	152
8.7.3. Provisions per a impostos.	152
8.7.4. Fons de reversió.	152

CAPÍTOL 9

ELS DEUTES A LLARG TERMINI.	155
9.1. Deutes a llarg termini. Concepte i classes.	155
9.2. Deutes per préstecs rebuts	156
9.3. Periodificació i pagament d'interessos	158
9.4. Emprèstits	164
9.5. Arrendament financer	168
9.6. Fiances i dipòsits rebuts	169

CAPÍTOL 10

LES DESPESES I ELS INGRESSOS. EL RESULTAT EMPRESARIAL	171
10.1. Els comptes de despesa	171
10.2. Despeses d'explotació	172
10.3. Tributs	174
10.3.1. L'impost sobre beneficis	174
10.3.1.1. Diferències permanents.	174
10.3.1.2. Diferències temporals	175
10.3.1.3. Base imposable negativa	177
10.3.2. Despeses de personal.	178
10.3.3. Altres despeses de gestió.	179
10.3.4. Despeses financeres	180
10.3.5. Pèrdues procedents de l'immobilitzat i despeses excepcionals	181
10.4. Ingressos	183
10.4.1. Ingressos financers.	183
10.4.2. Beneficis procedents de l'immobilitzat i ingressos excepcionals.	185

CAPÍTOL 11

ELS COMPTES ANUALS	187
11.1. Característiques generals.	187
11.2. Formulació dels comptes anuals	188
11.3. El model de comptes anuals abreujat	188
11.3.1. Estructura del balanç de situació	189
11.3.2. Estructura del compte de pèrdues i guanys	191

11.3.3. La memòria	194
11.3.3.1. Contingut de la memòria	194
11.3.4. L'informe de gestió	199
11.4. Exercicis	200
CAPÍTOL 12	
EL FONS DE MANIOBRA	207
12.1. Equilibri financer	207
12.2. Concepte de fons de maniobra	208
12.3. Avaluacions de les necessitats de fons de maniobra	209
12.3.1. Coordinació financera de cobraments i pagaments comercials	211
12.4. El cicle d'explotació o període mitjà de maduració	212
12.4.1. Càlcul del cicle d'explotació	213
12.4.1.1. Període mitjà de magatzem de matèries primeres o de mercaderies.	213
12.4.1.2. Període mitjà de producció	213
12.4.1.3. Període mitjà de magatzem de productes acabats	214
12.4.1.4. Període mitjà de cobrament.	214
12.4.1.5. Període mitjà dels comptes a pagar	214
12.5. Fons de maniobra necessari	214
12.5.1. Coeficient bàsic de finançament	215
12.6. La gestió de l'actiu circulant	215
12.7. Exercici pràctic	217
CAPÍTOL 13	
L'ESTAT DE TRESORERIA.	223
13.1. Conceptes generals	223
13.2. Classificació de les operacions	224
13.4. Presentació d'un balanç de tresoreria o estat de flux de caixa.	226
13.5. Exercici	230
13.6. El pressupost de tresoreria	234
13.7. Exemples	235
CAPÍTOL 14	
L'EQUILIBRI FINANCER I LA RENDIBILITAT.	241
14.1. Concepte d'equilibri financer.	241
14.1.1. Equilibri financer a curt termini	241
14.1.1.1. Ràtio de liquiditat o solvència a curt termini.	241
14.1.1.2. Ràtio de tresoreria	243
14.1.1.3. Ràtio de disponibilitat	244
14.1.2. Equilibri financer a llarg termini	244
14.1.2.1. Ràtio de garantia o solvència total	244
14.2. Independència enfront de dependència financera	245
14.2.1. Ràtio d'independència financera	245

14.2.2.	Ràtio de dependència financera	246
14.2.3.	Ràtios d'endeutament	246
14.3.	Rendibilitat	247
14.3.1.	Ràtio de rendibilitat econòmica.	247
14.3.2.	Ràtio de rendibilitat dels fons propis	247
14.3.3.	Ràtio de rendibilitat de les accions (PER)	247
14.4.	Ràtios de les rotacions	248
14.4.1.	Ràtio rotació dels actius	248
14.4.2.	Ràtio de rotació de les existències	248
14.5.	Anàlisi dels components del compte de pèrdues i guanys	249
14.5.1.	La xifra de negocis.	249
14.5.2.	Marge brut de vendes	249
14.5.3.	Despeses de les activitats d'explotació	250
14.5.4.	Benefici abans d'interessos i d'impostos	250
14.5.5.	Despeses financeres	250
14.5.6.	Ràtio de cobertura dels interessos financers pel BAII	251
14.6.	Exemple pràctic d'anàlisi de comptes anuals	251

CAPÍTOL 15

EL COST DE LA PRODUCCIÓ	257
15.1. Despesa, cost, pagament i inversió	257
15.2. Marge i resultat	258
15.3. Classificació de costos	258
15.3.1. Classificació segons la naturalesa del cost.	259
15.3.2. Classificació segons la funció del cost	259
15.3.3. Classificació segons la identificació del cost amb el producte	260
15.3.4. Classificació segons la imputació: del producte o del període	260
15.3.5. Classificació segons la variabilitat i el comportament	261
15.3.6. Classificació segons el moment de càlcul	262
15.4. Sistemes de costos	262
15.4.1. Sistema de costos complets o full cost	264
15.4.1.1. Full cost industrial	264
15.4.2. Sistema de costos variable o direct cost	267
15.4.2.1. Direct cost evolucionat.	269
15.4.3. Diferències dels sistemes de costos complets i variables.. .	271
15.5. Fases en el càlcul de costos.	271
15.5.1. Classificació.	272
15.5.2. Localització	273
15.5.3. El repartiment primari i secundari. La imputació	274
15.6. Marges i resultat	275

ANNEX

MODEL DE COMPTES ANUALS.	279
---	------------

INTRODUCCIÓ

Aquest llibre ha estat fet per professors del Departament de Comptabilitat de la Universitat de Barcelona amb docència en diverses matèries de les que integren la diplomatura en Ciències Empresarials. La idea primordial que hem volgut plasmar en aquesta obra ha estat que qualsevol persona que vulgui tenir uns coneixements essencials de què és i per a què serveix la ciència de la comptabilitat ho pugui arribar a esbrinar després de llegir i assimilar aquest manual.

Hem pensat quins coneixements bàsics comptables necessiten tant els alumnes que cursen carreres basades en el món empresarial com els professionals que havent fet estudis no relacionats directament amb l'empresa, es troben en un consell d'administració o en una junta general de socis i els fan arribar a les mans uns comptes anuals: que siguin capaços de llegir-los i comprendre la informació que hi ha.

Considerem que el coneixement dels temes comptables no tan sols són necessaris per als professionals comptables, sinó que qualsevol persona que ha de tractar amb el món empresarial des de diferents vessants, ha de trobar-se en algun moment amb informació comptable a les mans i ha de saber interpretar-la; és per això que pensem que amb els temes introduïts en aquest manual es pot obtenir una comprensió bàsica de la matèria comptable.

Hem intentat fer un text dinàmic i didàctic, i alhora comprensible. Hem volgut presentar i sintetitzar les principals operacions empresarials i veure quin ha de ser el seu tractament des del punt de vista comptable. Per a la presentació de la informació comptable hem seguit el Pla general de comptabilitat, ja que creiem que el seu contingut, tant pel que fa a principis com a metodologia dels comptes és la base de la pràctica comptable desenvolupada per les empreses.

Per tant, considerem que aquesta obra va dirigida a totes aquelles persones que pels motius que siguin s'han d'enfrontar per primera vegada amb la comptabilitat i volen tenir una visió global de quina és la seva utilitat.

La present obra tracta de manera conjunta coneixements teòrics i supòsits pràctics solucionats que es poden trobar en la realitat quotidiana de les empreses, així doncs, els estudiants o les persones interessades en la matèria comptable poden tenir un referent per a la solució dels problemes que els poden afectar.

M. ÀNGELS GOXENS ORENSANZ

(Coordinadora de l'edició de
Comptabilitat empresarial apta per a tots els públics.
Departament de Comptabilitat de la Universitat de Barcelona)

CAPÍTOL 1

EL MÈTODE I LA REGULACIÓ COMPTABLE

1.1. L'activitat econòmica

Si volem parlar de comptabilitat, cal abans que parlem d'activitat econòmica. La podríem definir com *aquells actes que es realitzen dins una col·lectivitat amb la finalitat d'obtenir béns per satisfer determinades necessitats*. Aquests béns són susceptibles d'apropiació i existeixen en quantitats limitades, la qual cosa motiva que per obtenir-los s'hagin d'aplicar dos elements: esforç personal —el treball— i mitjans instrumentals —el capital—. La conjunció de treball i capital formen una unitat de producció econòmica de béns i de serveis. Així doncs, podem definir el concepte d'empresa com *la unitat econòmica que promou i dirigeix l'activitat econòmica mitjançant la coordinació dels factors productius*.

L'empresa té unes finalitats que podem concretar-les en:

- La prestació d'un servei o la producció d'un bé econòmic.
- L'obtenció d'un benefici.
- La restitució dels valors consumits per poder continuar l'activitat empresarial.
- La contribució al progrés de la societat i al desenvolupament del benestar social.

Podem establir diferents classificacions de les empreses, atenent a diversos criteris:

- a) *Segons la personalitat de qui, d'acord amb la legislació vigent, aparegui com el propietari*: des de l'empresa individual, que és la regentada per un sol individu que alhora és el propietari del capital invertit i la dirigeix sota el seu risc i responsabilitat, fins a les societats mercantils, que són administrades per diverses persones que també poden actuar com a socis.
- b) *Segons el patrimoni que s'administra*: poden ser materials, quan el seu patrimoni es manifesta per signes materials externs: una botiga, una fàbrica...

- c) *Segons els objectius que es persegueixen*: algunes empreses no tenen afany de lucre, tan sols busquen donar serveis necessaris per a la col·lectivitat, com un hospital, una biblioteca, un esplai...
- d) *Segons la dimensió que tinguin*: podem distingir entre petites i grans empreses depenent del nombre de treballadors, del capital invertit, del volum de vendes...
- e) *Segons l'objecte o l'activitat que desenvolupi*: hi ha empreses que es dediquen a transformar les matèries primeres en béns útils per al consum, d'altres que tan sols es dediquen a apropar els béns elaborats als consumidors i d'altres que es dediquen a donar serveis necessaris per a la col·lectivitat on es troben. Poden ser extractives, agrícoles, fabrils, de serveis, comercials...

1.2. Fluxos reals i financers. El patrimoni

L'activitat econòmica produeix uns corrents de béns i serveis que es denominen *fluxos*. Aquests fluxos els podem diferenciar en dos grups oposats: els fluxos reals i els fluxos financers.

Els fluxos reals són corrents —entrades i sortides— de béns i serveis realitzats per les empreses en un determinat període de temps. És, per tant, un concepte dinàmic, ja que aquests fluxos estan sempre en moviment. Podem diferenciar dos *fluxos reals* diferents:

- a) Fluxos d'entrada de factors econòmics a dins de l'empresa.
- b) Fluxos de sortida de béns i serveis de l'empresa cap a l'exterior.

Aquests fluxos reals de béns i serveis s'oposen a altres *fluxos de caràcter financer* que es materialitzen en:

- a) Pagaments dels fluxos reals d'entrada de factors.
- b) Cobraments dels fluxos reals de sortides de béns o serveis.

És a dir, si l'empresa necessita una matèria primera per elaborar un producte, a aquesta entrada real se li oposarà una sortida monetària de diners per poder pagar-la, i a l'inrevés, si una empresa ven productes o serveis, se li oposarà un corrent monetari de diners per cobrar el producte venut o el servei realitzat.

La fotografia estàtica en un moment determinat dels fluxos reals i monetaris ens dóna la visió del patrimoni, és a dir, *del conjunt de béns, drets i obligacions que té una empresa en un instant determinat de la seva vida empresarial*. El concepte de patrimoni és un concepte estàtic, relacionat amb una data concreta i amb la finalitat de saber quins són els béns, els drets i les obligacions de l'empresa en aquell moment determinat.

1.3. Fets econòmics o comptables

Podem definir els fets comptables com *aquells fets que apareixen com a conseqüència de les operacions econòmiques de l'empresa*; per tant, aquests fets seran objecte de comptabilització quan produeixen o puguin produir variacions al patrimoni empresarial. Per exemple, la compra d'un immoble, tant si l'adquisició es fa al comptat o a crèdit, la venda de mercaderies a un client, el pagament d'una reparació..., són fets comptables. Podem classificar els fets comptables en tres grups:

a) *Fets permutatius*: són fets que representen una variació qualitativa dels elements que componen el patrimoni empresarial. Varien els elements però el valor final del patrimoni continua sent el mateix.

Tenim un valor net patrimonial total de 100.000 €, íntegrament format per diners a la tresoreria. Comprem una màquina per 50.000 €. Després d'aquesta compra, el patrimoni empresarial estarà format per: tresoreria, 50.000 €, i maquinària, 50.000 €. El valor net patrimonial seguirà sent de 100.000 €. El fet comptable ha representat una permuta del valor net patrimonial, de tresoreria per maquinària.

b) *Fets modificatius*: són fets que representen una variació quantitativa del patrimoni. La variació pot ser augmentant o disminuint el seu valor net.

Tenim un valor net patrimonial total de 100.000 €, íntegrament format per diners a la tresoreria. Cal pagar una multa de trànsit de 20.000 €. Després del pagament de la multa tindrem una tresoreria de 80.000 € i res més, per tant el patrimoni haurà experimentant una disminució de 20.000 €. El fet comptable ha representat una disminució del net patrimonial.

c) *Fets mixtos o especulatius*: són fets que representen una variació qualitativa i quantitativa del patrimoni, és a dir hi ha una permuta d'elements patrimonials i a la vegada augmenta o disminueix el seu valor net.

Tenim un valor net patrimonial total d'1.100.000 €, representat per 100.000 € en diners a la tresoreria i 1.000.000 € en un terreny. Si es ven el terreny per 1.500.000 €, i es cobra al comptat, la tresoreria tindrà un valor de 1.600.000 € i el terreny ja no apareixerà dins del patrimoni. Per tant, s'haurà produït un fet comptable especulatiu, ja que s'ha modificat la composició del patrimoni i a més ha augmentat el valor net final.

1.4. Usuaris de la informació comptable

Podem dir que la informació comptable és necessària per a la majoria d'estaments socials:

- Els empresaris, ja que són els gestors i dirigents de l'empresa.
- Els socis i accionistes, ja que en haver invertit diners en l'empresa volen saber quina ha estat la gestió que s'ha fet amb les seves aportacions dineràries.
- Els treballadors, ja que han de conèixer les expectatives laborals que els dóna l'empresa on treballen.
- Els creditors, per conèixer les garanties de pagament dels crèdits concedits.
- Els clients, per conèixer el grau de fiabilitat en els subministraments futurs i en els pactes mercantils fets amb l'empresa.
- El govern, per conèixer l'activitat econòmica del país i poder prendre decisions econòmiques d'àmbit nacional.

1.5. Comptabilitat empresarial

Podríem definir comptabilitat com *totes les anotacions i càlculs que es fan dins d'una empresa per donar informació i controlar tota l'activitat econòmica que es porta a terme*. Per tant, el que fa la comptabilitat és enregistrar, controlar i analitzar els fluxos reals i monetaris produïts tant a l'interior de l'empresa com en les relacions de l'empresa amb el món exterior, amb la finalitat que aquesta base numèrica serveixi per a la presa de decisions i justifiqui la gestió correcta dels recursos empresarials. Dit d'una altra manera, la comptabilitat analitza els fets comptables i en treu conclusions.

1.5.1. Divisió de la comptabilitat empresarial

La divisió de la comptabilitat empresarial es pot fer d'acord amb els destinataris de la informació obtinguda. Si aquesta informació és per donar-la a l'exterior de l'empresa ens trobem amb la denominada *comptabilitat financera*; si pel contrari la informació obtinguda és per a l'ús intern de l'empresa, ens trobem amb la *comptabilitat analítica* o *comptabilitat de costos*.

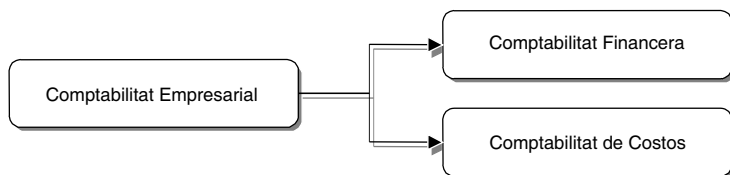

Figura 1. Divisió de la comptabilitat empresarial

La *comptabilitat financera*, té per objecte la preparació dels estats comptables que informen dels resultats empresarials obtinguts en un període de temps determinat. També indiquen quina és la situació econòmica i financera del patrimoni empresarial en una data concreta.

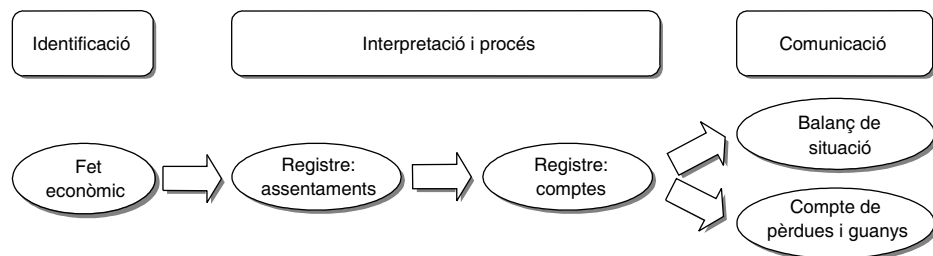
Per aconseguir aquests objectius, la comptabilitat recull, classifica i analitza totes les transaccions econòmiques que es produeixen entre l'empresa i el sector econòmic en què es troba ubicada.

Els principis comptables i les normes de comptabilitat serveixen per eliminar els judicis de valor subjectius i, per tant, per presentar la comptabilitat de manera objectiva. Així es fa possible la comparació de la informació comptable d'unes empreses amb altres del mateix sector empresarial.

La *comptabilitat de costos*, també denominada *comptabilitat interna o analítica*, té com a objectiu l'elaboració d'informació vàlida per a l'adopció de decisions empresarials internes, per tant se centra en el procés de formació de costos, de la seva anàlisi, de les mesures de la productivitat, etc.

1.6. Mètode comptable

La manera en què la comptabilitat tracta l'activitat realitzada per l'empresa, de manera que es pugui informar els subjectes econòmics que hi estan interessats, passa per tres fases successives:

Identificació dels successos amb transcendència econòmica que afecten el patrimoni empresarial. En aquesta fase l'empresa ha de tenir uns procediments establerts perquè quan es produeixi algun esdeveniment rellevant quedi recollit i documentat (cosa que s'aconseguirà gràcies a factures, rebuts, xecs o còpies de qualsevol document que expressi el que ha succeït).

Interpretació i procés dels fets econòmics identificats. En aquesta fase té especial importància la utilització del llenguatge comptable (els assentaments) i les eines conceptuals que suposen els comptes. Gràcies a aquests elements podrem detallar o agregar els moviments de qualsevol partida patrimonial.

Transmissió d'informació referent a aquests fets agregats i referits a un període de temps, una situació, una variable, una dada... Aquesta és la fase sobre la qual més incidència tenen les disposicions legals, ja que en ser la manera en què l'empresa comunica a l'exterior la informació rellevant sobre la seva gestió, els seus resultats i la seva evolució financera en el temps, cal que tingui més control i rigorositat en la presentació de la informació. La quantitat i la qualitat de les dades que s'han de subministrar, així com els terminis i les formes de subministrar-les, han estat objecte de regulació en normes com el Reial decret 1643/1990 de 20 de desembre que aprova el Pla general de comptabilitat. En aquesta normativa es regula, entre d'altres, el format que ha de tenir el balanç de situació i el compte de pèrdues i guany.

Tot i així, convindria que veiéssim un cicle de comptabilització complet, referit a un exercici econòmic, per comprendre algunes qüestions tècniques més sobre les tasques del comptable.

La comptabilitat estudia l'activitat empresarial amb un mètode propi que segueix un procés determinat:

- a) Captació de les dades econòmiques susceptibles de comptabilització. Això es fa mitjançant els documents que donen origen a les diverses activitats realitzades per l'empresa, com són les factures dels clients i proveïdors, els documents enviats pels bancs, els albarans, etc.
- b) Principi de dualitat. Qualsevol transacció econòmica dóna lloc a una doble classificació dels fets comptables, ja que aquests es manifesten en dos corrents de signe contrari: per una banda tenim l'origen o la causa de la transacció i, per altra banda, l'efecte o l'aplicació dels recursos.

Entrada de factors $\Rightarrow$ Sortida de tresoreria
Sortida de productes $\Rightarrow$ Entrada de tresoreria

Si comprem mobiliari tenim l'entrada d'un element patrimonial i a aquesta entrada s'ha d'oposar un corrent de signe contrari que es concretarà en el pagament monetari del moble comprat o en l'acceptació de l'obligació de pagament, en què l'empresa queda a deure al proveïdor.

Entrada de mobiliari $\Rightarrow$ Sortida tresoreria (pagament al comptat)
 $\Rightarrow$ o proveïdors d'immobilitzat (pagament a crèdit)

Si venem mercaderies i les cobrem al comptat, entrarà la tresoreria i sortirà la mercaderia venuda o, si no les cobrem al comptat, entrarà el dret al cobrament representat pel concepte de clients.

Entrada tresoreria $\Rightarrow$ Sortida mercaderia (cobrament al comptat)
 $\Rightarrow$ o clients (cobrament a crèdit)

- c) Mesura i valoració. El mesurament del fet comptable es fa atribuint un valor monetari a cada transacció econòmica que es faci, i s'aplica un conjunt de principis i normes de comptabilitat de general acceptació per salvar aquelles transaccions econòmiques que tenen diverses interpretacions.
- d) Tècniques de registre. El compte és un instrument conceptual de la representació d'un element patrimonial, que ofereix l'evolució i la situació d'aquest element. Els llibres de comptabilitat són instruments materials que permeten la representació i la coordinació comptable, s'hi registren els fets comptables d'acord amb diversos criteris de classificació.

El llibre diari és un llibre principal i obligatori en què els fets comptables es registren cronològicament, les anotacions fetes en aquest llibre reben el nom d'*assen-taments*.

El llibre major consisteix en un registre sintètic de comptes, és a dir, apareixen els elements patrimonials que han intervingut en cada operació comptable i s'ofereixen les variacions que van experimentant. Podem dir:

Diari: registre cronològic dels fets comptables.

Major: registre conceptual.

Tots dos registres es basen en el principi de dualitat i per fer el registre dels fet comptables, a la part esquerra se la denomina *deure*, i representa l'aplicació de fons. A la part dreta se la denomina *haver*, i representa els recursos o origen dels fons.

- e) Agregació de la informació. Dins del procés metodològic és necessari obtenir del conjunt de dades basades en el principi de dualitat, mesures valorades i adequadament representades, uns agregats que proporcionin una informació comptable significativa per a la presa de decisions empresarials, és a dir, obtenir uns estats comptables que presentin sistemàticament la informació necessària en cada moment de la vida empresarial.

Les empreses han d'elaborar aquests estats comptables obligatòriament en finalitzar cada exercici econòmic, normalment cada període anual, i són els que es denominen *comptes anuals*, però es poden elaborar internament a l'empresa amb tanta periodicitat com es consideri necessari.

Els comptes anuals tenen tres documents bàsics: el balanç de situació, el compte de pèrdues i guanys i la memòria de gestió.

1.7. El Pla general de comptabilitat

El Pla general de comptabilitat és el desenvolupament en matèria comptable de la legislació mercantil. Va ser aprovat pel Reial decret 1643/1990 de 20 de desembre (BOE de 27 de desembre). L'aplicació del Pla general de comptabilitat és obli-

gatòria per a totes les empreses, sigui quina sigui la seva forma jurídica, tant si es tracta d'empreses individuals com de societats mercantils. Per tant, la seva aplicació és obligatòria per a les societats col·lectives, les societats comanditàries, les societats de responsabilitat limitada i les societats anònimes.

El Pla està estructurat en cinc parts:

- 1) Principis comptables.
- 2) Quadre de comptes.
- 3) Definicions i relacions comptables.
- 4) Comptes anuals.
- 5) Normes de valoració.

Només són obligatòries la 1a, la 4a i la 5a parts, és a dir, les relatives als principis comptables, els comptes anuals i les normes de valoració, i per tant no ho són ni el quadre de comptes ni les definicions ni les relacions comptables.

La normalització comptable va ser fruit de la incorporació d'Espanya a la Comunitat Econòmica Europea, que va obligar a harmonitzar les normes comptables amb les directives comunitàries, que en matèria comptable estan representades per la IV Directiva, que regula la presentació dels comptes anuals, i la VII Directiva, relativa a la regulació dels comptes consolidats que han de presentar els grups de societats mercantils.

L'objectiu d'aquestes directives és aconseguir que la informació continguda en els comptes anuals formulats d'acord amb els principis comptables sigui comparable, i permeti obtenir una imatge fidel del patrimoni, de la situació financera i dels resultats de l'empresa o grup d'empreses.

La primera part del Pla desenvolupa els principis comptables, que són els criteris de valoració de compliment obligatori.

La segona part del Pla comprèn el quadre de comptes, que recull els grups, subgrups i comptes codificats en forma decimal, per tal de recollir els fets comptables que es van succeint en les empreses. S'estableixen set grups de comptes, cadascun amb uns trets econòmics i comptables particulars.

La tercera part dona les definicions de tots els grups, els subgrups, i els comptes que els integren, complementant aquestes definicions amb les relacions comptables, que són els descriptors dels motius més comuns de càrrec i d'abonament dels diferents comptes.

La quarta part fa referència a com s'han d'elaborar els comptes anuals, ja sigui amb el model normal o amb el model abreujat, amb aclariments i normes sobre el contingut. També s'incorporen els models corresponents de balanç, compte de pèrdues i guanys i memòria.

- a) El balanç recull els elements que formen el patrimoni empresarial, dividit en actiu i passiu. L'actiu recull tots els béns i els drets que són propietat de l'empresa, i el passiu recull les fonts de finançament pròpies o alienes.

b) El compte de pèrdues i guanys recull les compres i les despeses en el deure i les vendes i els ingressos a l'haver. La classificació de les despeses i dels ingressos es fa per naturalesa, és a dir, es fa tenint en compte el seu origen i no la seva funció. El compte de pèrdues i guanys representa els fluxos econòmics originats a l'empresa durant l'exercici econòmic i que per diferència presenten el benefici o la pèrdua empresarial obtinguda per l'empresa al final de l'exercici econòmic. El compte de pèrdues i guanys està estratificat en diferents nivells de resultats:

- Resultat d'explotació, és a dir, el resultat que correspon a l'activitat o activitats que són l'objecte social de l'empresa.
- Resultat de les activitats financeres.
- Resultat de les activitats ordinàries de l'empresa, com a suma del resultat d'explotació més el resultat de les activitats financeres.
- Resultats extraordinaris.

La suma de tots aquests resultats conforma el resultat final de l'empresa que pot ser benefici o pèrdua, segons hagi estat la gestió empresarial durant l'exercici econòmic.

c) La memòria complementa la informació que contenen el balanç i el compte de pèrdues i guanys.

La cinquena part del Pla general de comptabilitat desenvolupa les normes de valoració.

1.7.1. Els principis comptables

Els principis comptables són un conjunt de criteris i normes que serveixen per fer fiable la informació comptable que dona l'empresa mitjançant els comptes anuals, i a través dels quals es busca donar una imatge fidel de l'empresa. El Pla estableix els principis comptables següents:

- El principi de prudència valorativa.
- El principi d'empresa en funcionament.
- El principi del registre.
- El principi del preu d'adquisició.
- El principi de la data del fet.
- El principi de correlació d'ingressos i despeses.
- El principi de no-compensació.
- El principi d'uniformitat.
- El principi d'importància relativa.

1.7.1.1. El principi de prudència valorativa

Aquest principi estableix que només es comptabilitzen els beneficis obtinguts fins a la data de tancament de l'exercici; en canvi, els riscos previsibles i les pèrdues eventuais amb origen en el mateix exercici o en anteriors s'han de comptabilitzar tan aviat com es coneguin.

Així doncs, seguint aquest principi, al moment de finalitzar l'exercici econòmic s'han de tenir en compte tots els riscos i les pèrdues previsibles sigui quin sigui el seu origen.

Una societat té un terreny valorat en 8.000 €. Actualment el preu d'aquest solar és de 12.000 €. La mateixa empresa té un altre solar valorat en 16.000 €, el qual té un preu de mercat actual de tan sols 10.000 €.

Si l'empresa hagués de donar un valor per a aquests dos solars al balanç de situació al tancament de l'exercici, per al primer hauria de seguir mantenint el preu de cost, que va ser de 8.000 €, ja que com que no s'ha venut el guany potencial encara no s'ha fet. Però en canvi, la pèrdua potencial que té el segon solar, de 6.000 €, ja que ara té un valor de 10.000 €, sí que hauria d'estar comptabilitzada.

És a dir, als comptes anuals hauria d'aparèixer el següent:

Actiu	
Terreny A	8.000
Terreny B	16.000
Provisió per depreciació	-6.000
Total	18.000

El valor d'aquest actiu és a l'actualitat de 18.000 €, i no de 24.000 €, que va ser el preu de cost.

1.7.1.2. El principi d'empresa en funcionament

La gestió de l'empresa es considera pràcticament indefinida, en conseqüència l'aplicació dels principis comptables és vàlida si l'empresa està dins d'un període d'activitat normal, però si l'empresa s'estigués liquidant o venent llavors no s'aplicarien alguns dels principis que el Pla indica.

1.7.1.3. El principi del registre

Els fets econòmics s'han de registrar quan neixin els drets o les obligacions que els originen.

Una empresa compra matèries primeres a un proveïdor per 6.000 € el dia 15/01, a pagar a un mes de vista.

L'operació ha de quedar registrada el dia que es fa la compra. Això motivarà un registre comptable al Diari i al Major d'acord amb el principi de dualitat.

Al llibre diari el registre indicarà l'entrada de matèries primeres i l'obligació de pagar-les al proveïdor, s'actuarà per tant sobre dos comptes: el de compres de matèries primeres i el de proveïdors.

Entrada de patrimoni - Deure	
Compres M.P.	6.000

Obligació pagament - Haver	
Proveïdors	6.000

Al Major s'obriran els dos comptes, un amb anotacions al deure i l'altre amb anotacions a l'haver:

Compres Matèries Primeres	
6.000	

Proveïdors	
	6.000

1.7.1.4. El principi del preu d'adquisició

Com a norma general, tots els béns, els drets i les obligacions es comptabilitzen segons el seu preu d'adquisició o el seu cost de producció.

El principi del preu d'adquisició haurà de respectar-se sempre, llevat dels casos en què, per disposició legal, s'autoritza rectificacions. Si és així, caldrà donar-ne completa informació a la memòria.

Una empresa compra mobiliari d'oficina per 5.000 €, les despeses de transport importen 300 € i les despeses d'instal·lació importen 200 €.

L'empresa ha de comptabilitzar la compra del mobiliari pel preu d'adquisició, que és de 5.500 €, és a dir, ha de considerar totes les despeses implicades a la compra com a valor més gran del preu de cost. Si suposem que l'operació s'ha fet pagant al comptat el transport i les despeses d'instal·lació, i a crèdit el valor del mobiliari, les implicacions al llibre diari i al llibre major serien:

Llibre diari

Entrada de patrimoni - Deure	
Mobiliari	5.500

Obligació pagament - Haver	
Proveïdors Immobilitzat	5.000
Tresoreria	500

Llibre major									
<table> <tr> <th colspan="2">Mobiliari</th></tr> <tr> <td>5.500</td><td></td></tr> </table>	Mobiliari		5.500		<table> <tr> <th colspan="2">Proveïdors Immobilitzat</th></tr> <tr> <td></td><td>5.000</td></tr> </table>	Proveïdors Immobilitzat			5.000
Mobiliari									
5.500									
Proveïdors Immobilitzat									
	5.000								
<table> <tr> <th colspan="2">Tresoreria</th></tr> <tr> <td></td><td>500</td></tr> </table>	Tresoreria			500					
Tresoreria									
	500								

1.7.1.5. El principi de la data del fet

La imputació d'ingressos i despeses s'ha de fer d'acord amb el corrent real que representen i independentment del moment en què es produeix el corrent monetari o financer que se'n deriva, és a dir, cal comptabilitzar tots els ingressos i les despeses que corresponguin a un exercici econòmic independentment de si han estat cobrats o pagats.

Una empresa paga el lloguer de les oficines trimestralment per avançat. L'1 de novembre paga 600 € corresponents als mesos de novembre i desembre de l'any en curs i gener de l'any següent.

Com a despeses de l'any en curs tan sols s'han de comptabilitzar les de novembre i desembre, la part corresponent al mes de gener s'haurà de comptabilitzar com a despesa de l'any següent.

Registre al llibre diari:

1/11

Entrada de despesa - Deure	
Arrendaments	600

Obligació pagament - Haver	
Tresoreria	600

Posteriorment, a final de l'exercici es farà un ajustament perquè no quedi comptabilitzada la despesa al compte de pèrdues i guany de l'exercici actual:

31/12

Despesa atipada - Deure	
Despeses anticipades	200

Despesa no realitzada - Haver	
Arrendaments	200

Registre al llibre major:			
Arrendaments		Tresoreria	
600	200		600
Despeses anticipades			
200			

1.7.1.6. El principi de correlació d'ingressos i despeses

El resultat de l'exercici està format pels ingressos del període menys les despeses necessàries realitzades per obtenir-los, així com pels beneficis i les pèrdues no relacionades clarament amb l'activitat de l'empresa.

A causa de l'aplicació d'aquest principi, hi ha una sèrie de despeses que es distribueixen entre més d'un exercici, ja que es considera que estan vinculades a l'obtenció d'ingressos no solament a l'exercici actual sinó també a l'obtenció d'ingressos dels exercicis entre els quals es distribueixen.

1.7.1.7. El principi de no-compensació

En cap cas es podran compensar les partides de l'actiu i del passiu del balanç, ni les de despeses i d'ingressos del compte de pèrdues i guanys, establerts en els models dels comptes anuals. Hom valorarà separatament els elements que integren les diferents partides de l'actiu i del passiu.

1.7.1.8. El principi d'uniformitat

Un cop adoptat un criteri en l'aplicació dels principis comptables i, si s'escau, dins de les alternatives que permeten, caldrà mantenir-lo en el temps i aplicar-lo a tots els elements patrimonials que tinguin les mateixes característiques, mentre no s'alterin els supòsits que van motivar l'elecció de l'esmentat criteri.

En cas d'alterar aquests supòsits, es podrà modificar el criteri adoptat en el seu dia, però farà constar a la memòria aquestes circumstàncies, assenyalant la incidència quantitativa i qualitativa de la variació sobre els comptes anuals.

El principi d'uniformitat garanteix que, com que els criteris amb què s'han presentat els comptes anuals de diferents exercicis econòmics són iguals, els comptes es poden comparar, ja que les dades que s'han utilitzat per confeccionar-los són homogènies. Això no passaria si els criteris adoptats en cada exercici

econòmic fossin diferents. En aquest cas no es podrien comparar les dades subministrades pels comptes anuals de la mateixa empresa referits a diferents exercicis econòmics.

1.7.1.9. El principi d'importància relativa

La no aplicació estricta d'alguns dels principis comptables serà admesa sempre que la importància relativa en termes quantitativs de la variació produïda per aquest fet sigui escassament significativa i, en conseqüència, no alteri els comptes anuals com a expressió de la imatge fidel de l'empresa.

En cas de conflicte entre principis comptables obligatoris, prevaldrà el que faci que els comptes anuals expressin millor la imatge fidel del patrimoni, de la situació financera i dels resultats de l'empresa.

El principi de prudència té caràcter preferencial sobre la resta de principis.

1.7.2. Les normes de valoració

Les normes de valoració desenvolupen els principis comptables, i contenen els criteris i les regles d'aplicació a les operacions o als fets econòmics, així com als diversos elements patrimonials.

Les normes de valoració són d'aplicació obligatòria.

1.7.2.1. Normes relacionades amb l'immobilitzat material i immaterial

Valoració. Els béns compresos a l'immobilitzat material i immaterial seran valorats segons el preu d'adquisició o segons el cost de producció. Quan es tracti de béns adquirits a títol gratuït hom considerarà com a preu d'adquisició el valor venal dels béns en el moment de l'adquisició.

S'entén per *valor venal d'un bé* el preu que presumiblement estaria disposat a pagar un comprador eventual, tenint en compte l'estat i el lloc en què es troba el bé.

Al valor de l'immobilitzat corresponent s'hi podrà incorporar l'import de les inversions addicionals o complementàries realitzades.

El preu d'adquisició. Ha d'incloure, a més a més de l'import facturat pel venedor, totes les despeses addicionals que es produeixin fins a tenir en condicions de funcionament els béns: les despeses d'esplanació i enderrocament, transport, drets aranzelaris, assegurances, instal·lació, muntatge i altres despeses semblants.

Les despeses financeres es podran incloure en el preu d'adquisició, sempre que aquestes s'acreditin abans de la posada en condicions de funcionament de l'actiu, i, o bé hagin estat girades pel proveïdor o bé corresponguin a préstecs o a qualsevol altre tipus de finançament aliè, destinat a finançar l'adquisició. En aquest cas, a la memòria caldrà fer esment de la seva inscripció a l'actiu.

Els impostos indirectes que graven els elements de l'immobilitzat material no-

més s'inclouran en el preu d'adquisició quan no siguin recuperables directament de la Hisenda pública.

El cost de producció. El cost de producció dels béns fabricats o construïts per la mateixa empresa s'obté d'afegir al preu d'adquisició de les matèries primeres i d'altres matèries consumibles, els altres costos directament imputables als esmentats béns. Caldrà afegir també la part que raonablement correspongui dels costos indirectament imputables a aquest béns sempre que aquests costos corresponguin al període de fabricació o de construcció.

Les correccions de valor de l'immobilitzat material i immaterial. En tots els casos es deduiran les amortitzacions practicades, les quals s'hauran d'establir sistemàticament d'acord amb la vida útil dels béns, tenint en compte la depreciació que normalment pateixen pel seu funcionament, ús i gaudi, sense perjudici de considerar també l'obsolescència que pot afectar-los.

Al tancament de cada exercici caldrà fer les correccions valoratives necessàries per tal d'atribuir a cada element de l'immobilitzat el valor de mercat inferior que li correspongui, sempre que el valor comptable no es pugui recuperar mitjançant la generació d'ingressos suficients per cobrir tots els costos i les despeses, fins i tot l'amortització.

Caldrà dotar una provisió per la depreciació duradora que no es consideri definitiva. Aquesta provisió també serà deduïda als efectes d'establir la valoració del bé afectat: en aquest cas no es mantindrà la valoració inferior quan les causes que motivin la correcció de valor deixin d'existir.

Quan la depreciació dels béns sigui irreversible i diferent de l'amortització sistemàtica, es comptabilitzarà directament la pèrdua i la disminució corresponent del valor del bé.

1.7.2.2. Normes de valoració de les existències

Valoració. Els béns compresos en les existències seran valorats al preu d'adquisició o al cost de producció.

Preu d'adquisició. El preu d'adquisició serà el consignat en factura a més de totes les despeses addicionals produïdes fins que els béns estiguin al magatzem, com ara transports, duanes, assegurances, etc. L'import dels impostos indirectes que graven l'adquisició de les existències només podrà ser inclòs en el preu d'adquisició quan no sigui recuperable directament de la Hisenda pública.

El cost de producció. El cost de producció es determinarà afegint al preu d'adquisició de les matèries primeres i d'altres matèries consumibles, els costos directament imputables al producte. També caldrà afegir-hi la part que raonablement correspongui dels costos indirectament imputables als productes, en la mesura en què els esmentats costos facin referència al període de fabricació.

Correccions de valor. Quan el valor de mercat d'un bé o de qualsevol altre valor que li correspongui sigui inferior al preu d'adquisició o al cost de producció,

caldrà fer les correccions valoratives i donar la provisió corresponent, sempre que la depreciaió sigui reversible.

1.7.2.3. Normes de valoració de valors negociables

Els valors negociables tant de renda fixa com variable seran valorats segons el preu d'adquisició en la subscripció o en la compra. Aquest preu estarà constituït per l'import satisfet o que s'hagi de satisfer per a l'adquisició, justament amb les despeses inherents a l'operació.

En tot cas caldrà aplicar el mètode del preu mitjà o el del cost mitjà ponderat per grups homogenis, i s'entendrà per a grups homogenis els grups de valors que tenen drets iguals.

1.7.2.4. Normes de valoració de les despeses d'establiment

Es valoren al preu d'adquisició o pel cost de producció dels béns i dels serveis que les constitueixen.

Les despeses d'establiment s'amortitzaran sistemàticament en un termini no superior a cinc anys.

1.7.2.5. Altres normes de valoració

Els crèdits comercials seran registrats per l'import lliurat.

Els deutes comercials figuraran al balanç pel seu valor de reembossament.

Els clients, proveïdors, deutors i creditors de tràfic han de figurar al balanç pel seu valor nominal.

1.7.3. Principis i normes de comptabilitat d'acceptació generalitzada

Es consideren principis i normes de comptabilitat d'acceptació generalitzada els establerts en:

- a) El Codi de Comerç i la resta de legislació mercantil.
- b) El Pla general de comptabilitat i les seves adaptacions sectorials.
- c) Les normes de desenvolupament que en matèria comptable estableixi si s'escau, l'Institut de Comptabilitat i Auditoria de Comptes.
- d) La resta de legislació que sigui aplicable de manera específica.

1.7.4. El quadre de comptes

La segona part del Pla general de comptabilitat comprèn el quadre de comptes, que segueix la classificació decimal. Cada grup de comptes, que és identificat per una

xifra, es desglossa en subgrups, que representen subconjunts de comptes i que són identificats per dues xifres, i cada subgrup inclou els comptes principals, identificats per tres xifres; si es vol continuar la disgregació, es poden crear subcomptes dels comptes principals identificats per quatre xifres, i així successivament.

Grups de comptes de situació o de balanç

- Grup 1. Finançament bàsic
- Grup 2. Immobilitzat
- Grup 3. Existències
- Grup 4. Creditors i deutors per operacions de tràfic
- Grup 5. Comptes financers

Grups de comptes de gestió

- Grup 6. Compres i despeses
- Grup 7. Vendes i ingressos

Els comptes als quals fan referència els cinc primers grups del quadre de comptes s'anomenen *comptes de situació o comptes de balanç*, ja que el seu saldo al final de l'exercici econòmic presenta la situació dels béns, els drets o les obligacions concretes per les empreses.

1.7.5. Definicions i relacions comptables

1.7.5.1. Grup 1. Finançament bàsic

Comprèn els recursos propis i el finançament aliè a llarg termini. Aquests recursos es destinen, en general, a finançar l'actiu immobilitzat i a cobrir un marge raonable de l'actiu circulant. També inclou els ingressos que cal distribuir en diferents exercicis, les accions pròpies i altres situacions transitòries de finançament bàsic.

Els subgrups inclosos dins el finançament bàsic són:

10. Capital. Són els recursos propis de l'empresa aportats pels propietaris.

11. Reserves. Són els fons propis procedents de beneficis no distribuïts, que constitueixen l'autofinançament de l'empresa.

12. Resultats pendents d'aplicació. Són resultats que no s'han aplicat a cap finalitat concreta. També són dins aquest subgrup els resultats negatius d'exercicis anteriors, és a dir, pèrdues de l'empresa obtingudes en un exercici anterior a l'actual.

13. Ingressos que cal distribuir en diversos exercicis. Són ingressos imputables a exercicis futurs, que l'empresa difereix.

14. *Provisions per a riscos i despeses.* Són les provisions que tenen la finalitat de cobrir despeses, pèrdues o deutes, la naturalesa dels quals s'especifica clarament però que, a la data de tancament de l'exercici, són indeterminats pel que fa a l'import exacte o a la data en què es produiran.

15. *Emprèstits i altres emissions anàlogues.* És el finançament aliè a llarg termini en forma de valors negociables.

16. *Deutes a llarg termini amb empreses del grup i associades.* Són deutes a llarg termini amb empreses que hi ha relació.

17. *Deutes a llarg termini per préstecs rebuts i altres conceptes.* Són deutes a llarg termini amb empreses que no hi ha relació.

18. *Fiances i dipòsits rebuts a llarg termini.* Són garanties rebudes a llarg termini.

19. *Situacions transitòries de finançament.* Correspon a obligacions d'aportació de capital social, encara no satisfetes pels socis i accionistes de l'empresa.

1.7.5.2. Grup 2. Immobilitzat

Comprèn els elements del patrimoni destinats a servir durant més d'un exercici econòmic a l'activitat de l'empresa. També s'inclouen les despeses d'establiment i les despeses que cal distribuir en diferents exercicis.

20. *Despeses d'establiment.* Són despeses que no formen part del compte de pèrdues i guanys de l'exercici econòmic, perquè es considera que tenen una dimensió plurianual.

21. *Immobilitzacions immaterials.* Són els elements patrimonials intangibles constituïts per drets susceptibles de valoració econòmica.

22. *Immobilitzacions materials.* Són els elements patrimonials tangibles, mobles o immobles.

23. *Immobilitzacions materials en curs.* Són les immobilitzacions en adaptació, en construcció o en muntatge a la data de tancament de l'exercici.

24. *Inversions financeres en empreses del grup i associades.* Són les inversions financeres permanents en empreses del grup.

25. *Altres inversions financeres permanents.* Són les inversions financeres permanents no relacionades amb les empreses del grup.

26. *Fiances i dipòsits constituïts a llarg termini.* És l'efectiu lliurat amb garantia del compliment d'una obligació i l'efectiu lliurat en concepte de dipòsit amb un termini superior a un any.

27. *Despeses a distribuir en diversos exercicis.* Són despeses que l'empresa difereix per considerar que tenen projecció econòmica futura.

28. *Amortització acumulada de l'immobilitzat.* És l'expressió comptable de la distribució en el temps de les inversions en immobilitzat per la seva utilització prevista en el procés productiu.

29. *Provisions d'immobilitzat*. És l'expressió comptable de les correccions de valor motivades per pèrdues reversibles produïdes en l'immobilitzat.

1.7.5.3. Grup 3. Existències

Comprèn mercaderies, primeres matèries, altres aprovisionaments, productes en curs, semiacabats, acabats i subproductes, residus i materials recuperats.

30. *Comercials*. Són coses adquirides per l'empresa i destinades a la venda sense transformació.

31. *Matèries primeres*. Són les matèries que per elaboració o transformació, es destinen a formar part dels productes fabricats.

32. *Altres aprovisionaments*. Són, d'una banda, elements fabricats fora de l'empresa i adquirits amb la intenció d'incorporar-los a la producció i, d'altra banda, combustibles, recanvis, materials diversos, embalatges, envasos i material d'oficina.

33. *Productes en curs*. Són els que es troben en fase de formació o transformació en un centre d'activitat, al tancament de l'exercici.

34. *Productes semiacabats*. Són els fabricats per l'empresa i no destinats normalment a la venda fins que siguin objecte d'elaboració, d'incorporació o de transformació posterior.

35. *Productes acabats*. Són els fabricats per l'empresa i destinats al consum final o a la utilització per altres empreses.

36. *Subproductes, residus i materials recuperats*. S'inclouen els productes de caràcter secundari o accessori de la fabricació principal i els residus que s'obtenen al mateix temps que els productes sempre que es puguin utilitzar o vendre.

39. *Provisions per depreciació d'existències*. És l'expressió comptable de pèrdues reversibles que es posen de manifest amb motiu de l'inventari d'existències de tancament d'exercici.

1.7.5.4. Grup 4. Creditors i deutors per operacions de tràfic

Comprèn comptes personals i efectes comercials actius i passius que tenen el seu origen en el tràfic de l'empresa, i també els comptes amb les administracions públiques.

40. *Proveïdors*. Són deutes amb subministradors de mercaderies i d'altres béns compresos al grup 3.

41. *Creditors diversos*. Són deutes amb subministradors de serveis que no tinguin la condició estricta de proveïdors.

43. *Clients*. Són crèdits amb compradors de mercaderies i altres béns definits al grup 3.

44. *Deutors diversos.* Són crèdits amb compradors de serveis que no tinguin la condició estricta de clients.

46. *Personal.* Són saldos amb persones que presten serveis a l'empresa.

47. *Administracions públiques.* Són saldos a favor i en contra de les administracions públiques.

48. *Ajustaments per periodificació.* Són despeses i ingressos comptabilitzats en l'exercici que es tanca i que corresponen al següent.

49. *Provisions per operacions de tràfic.* Són cobertures de situacions latents d'insolvència de clients i d'altres deutors.

1.7.5.5. Grup 5. Comptes financers

Comprèn deutes i crèdits per operacions alienes al tràfic mercantil, amb venciment no superior a un any i mitjans líquids disponibles.

50. *Emprèstits i altres emissions anàlogues a curt termini.* És el finançament aliè instrumentat en valors negociables, el venciment dels quals s'haurà de produir en un termini no superior a un any.

51. *Deutes a curt termini amb empreses del grup i associades.* Són deutes el venciment dels quals s'haurà de produir en un termini no superior a un any.

52. *Deutes a curt termini per préstecs rebuts i per altres conceptes.* És el finançament aliè a curt termini no instrumentat en valors negociables.

53. *Inversions financeres a curt termini en empreses del grup i associades.* Són inversions financeres temporals en empreses del grup, multigrup i associades, qualsevol que sigui la seva forma d'instrumentació.

54. *Altres inversions financeres temporals.* Són inversions financeres temporals no relacionades amb empreses del grup, multigrup i associades, qualsevol que sigui la seva forma d'instrumentació.

55. *Altres comptes no bancaris.* Són comptes corrents no bancaris oberts amb el titular de l'explotació, amb empreses del grup i associades, amb socis i administradors o altres rúbriques com partides pendents d'aplicació, desemborsaments d'accions exigits, o dividend actiu a compte.

56. *Fiances i dipòsits rebuts i constituïts a curt termini.* Són fiances i dipòsits rebuts o constituïts que tinguin venciment a curt termini.

57. *Tresoreria.* Són les disponibilitats de mitjans líquids a caixa, o en comptes corrents de disponibilitat immediata en bancs.

58. *Ajustaments per periodificació.* Són interessos pagats per l'empresa que corresponen a exercicis següents i interessos cobrats per l'empresa que corresponen a exercicis següents.

59. *Provisions financeres.* Són l'expressió comptable de les correccions de valor motivades per pèrdues reversibles produïdes en els crèdits i en els valors pendents del grup 5.

1.7.5.6. Grup 6. *Compres i despeses*

Comprèn aprovisionaments de mercaderies i altres béns que l'empresa adquireixi per revendre'ls, tant si ho fa sense alterar la seva forma i substància com si els sotmet prèviament a processos industrials d'adaptació, formació i construcció. Comprèn també totes les despeses de l'exercici, incloses les adquisicions de serveis i de matèries consumibles, la variació d'existències adquirides i les pèrdues extraordinàries de l'exercici.

60. *Compres.* Són els aprovisionaments de mercaderies i d'altres béns adquirits per l'empresa per revendre'ls, bé sense alterar-ne la forma i substància o bé sotmetent-los prèviament a processos industrials d'adaptació, transformació o construcció.

61. *Variació d'existències.* Són els comptes destinats a registrar, al tancament de l'exercici, les variacions entre les existències finals i les inicials.

62. *Serveis exteriors.* Són els serveis de naturalesa diversa adquirits per l'empresa.

63. *Tributs.* Comprèn l'impost sobre beneficis acreditat en l'exercici i altres tributs dels quals l'empresa és contribuent.

64. *Despeses de personal.* Són retribucions al personal, qualsevol que sigui la forma o el concepte pel qual se satisfan.

65. *Altres despeses de gestió.* Són despeses no compreses en altres subgrups, sempre que no tinguin caràcter extraordinari.

66. *Despeses financeres.* Són interessos acreditats durant l'exercici corresponents al finançament aliè.

67. *Pèrdues procedents de l'immobilitzat i despeses excepcionals.* Són pèrdues produïdes durant l'exercici per operacions no relacionades amb l'activitat ordinària de l'empresa.

68. *Dotacions per a amortitzacions.* És l'expressió de la depreciació sistemàtica anual per l'immobilitzat immaterial i material, per la seva aplicació al procés productiu. També inclou el sanejament anual de les despeses d'establiment.

69. *Dotacions a les provisions.* És la dotació estimada, al tancament de l'exercici, de les depreciacions de caràcter reversible que poden experimentar els elements de l'actiu.

1.7.5.7. Grup 7. *Vendes i ingressos*

Comprèn l'alienació de béns i la prestació de serveis que són objecte del tràfic mercantil, comprèn també altres ingressos, variació d'existències i beneficis extraordinàries de l'exercici.

70. *Vendes de mercaderies, de producció pròpia, de serveis, etc.* Comprèn alienació de béns i prestació de serveis objecte del tràfic de l'empresa.

71. *Variació d'existències.* Són els comptes destinats a registrar al tancament de l'exercici les variacions entre les existències finals i les inicials.

73. *Treballs realitzats per a l'empresa.* Són la contrapartida de les despeses que l'empresa ha fet per al seu immobilitzat, tot emprant els seus equips i personal, que ara es reflecteixen a l'actiu.

74. *Subvencions a l'explotació.* Són les subvencions rebudes per l'empresa i concedides per les administracions públiques, empreses o particulars, amb la finalitat generalment d'assegurar una rendibilitat mínima o de compensar dèficits de l'explotació.

75. *Altres ingressos de gestió.* Són ingressos no compresos en altres subgrups, sempre que no tinguin caràcter extraordinari.

76. *Ingressos financers.* Són les rendes i els interessos acreditats durant l'exercici a favor de l'empresa.

77. *Beneficis procedents de l'immobilitzat i ingressos excepcionals.* Són els beneficis produïts en l'exercici, per operacions no relacionades amb l'activitat ordinària de l'empresa o per alienació d'immobilitzat.

79. *Excessos i aplicacions de provisions.* Són les correccions valoratives de les provisions que es posen de manifest al tancament de l'exercici.

1.8. Exercicis

1. Quin és l'objecte de la comptabilitat financera?
2. Quan una empresa compra mobiliari i en paga la meitat al comptat i l'altra meitat a tres mesos, ¿ens trobem amb un fet econòmic permutatiu o modificatiu del patrimoni?
3. Quan comptabilitzem la factura de l'electricitat consumida per l'empresa en un període determinat, ¿ens trobem amb un fet econòmic permutatiu o modificatiu del patrimoni?
4. Indiqueu quines són les parts obligatòries del Pla general de comptabilitat.
5. Amb relació als principis comptables, indiqueu:
 - a) Quin principi té un caràcter preferencial sobre els altres?
 - b) Quin és el significat del principi de la data del fet?
 - c) ¿Els principis comptables s'han d'aplicar sempre, fins i tot en els casos en què la seva aplicació sigui incompatible amb la imatge fidel?
6. Quina és la diferència entre els comptes de situació i els comptes de gestió?
7. Una empresa compra una màquina; el preu de factura del venedor és de 20.000 €, el transport importa 1.000 €, les assegurances importen 500 € i les despeses d'instal·lació i posada en funcionament importen 1.200 €. Indiqueu quin és el preu d'adquisició de la màquina que ha de comptabilitzar l'empresa.

8. Una empresa compra mercaderies a un proveïdor per 3.000 €, a pagar a 30 dies de vista. El dia 6 de març l'empresa rep les mercaderies i la factura de compra. El dia 6 d'abril paga les mercaderies al proveïdor. Indiqueu:
- a) Quin dia i d'acord amb quin principi s'ha d'enregistrar l'operació de compra?
 - b) Quin concepte representarà una entrada patrimonial?
 - c) Quin concepte representarà una sortida patrimonial?
9. Una empresa té un element de transport amb un valor d'adquisició de 160.000 €, amortitzat en 20.000 €. El valor de mercat al final de l'exercici és de 130.000 €. Indiqueu:
- a) Per quin valor ha de figurar aquest element al final de l'exercici econòmic?
 - b) Quins comptes hauran d'aparèixer al balanç de situació amb relació a aquest immobilitzat material?
 - c) Quin principi comptable s'ha de tenir en compte?
10. Una empresa X ven mercaderies per valor de 3.000 € a l'empresa Y. Aquestes mercaderies es cobraran d'aquí a tres mesos. L'empresa Y ha comprat matèries primeres per valor de 2.000 € a l'empresa X, que ha de pagar d'aquí a dos mesos. Indiqueu quins comptes ha de tenir oberts l'empresa X amb relació a les operacions que ha realitzat amb l'empresa Y.